

**Oponentský posudek k diplomové práci
předkládané k obhajobě v září 2011
na Katedře germanistiky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze**

Název práce: **Zkvalitnění písemného projevu jako jedné z řečových dovedností ve výuce němčiny dospělých**

Autorka: **Ing. Petra Ležáková**

Vedoucí diplomové práce: **PaeDr. Dagmar Švermová**

Oponentka: **PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.**

K tématu práce

Petra Ležáková si pro diplomovou práci vybrala téma z lingvodidaktiky (avšak tento pojem se v práci neobjevuje). Při vymezení tématu vycházela z vlastní pedagogické praxe na soukromé Vysoké škole manažerské informatiky a ekonomiky (dále jen VŠMIE). Soustředila se na výuku druhého cizího jazyka v kombinované formě studia. Předmětem jejího zkoumání zahrnujícího pohled teorie i praxe se staly jazykové dovednosti (ovládání určitých slovesných tvarů nejen na základě jejich tvorby, ale především na základě jejich využití ve větách). Kromě didaktických zkoumání práce zahrnuje elementární gramatické pasáže z oblasti syntaxe – konkrétně větné skladby.

Ke struktuře a provedení práce

- Práce má standardní členění. Práce obsahuje:
  - formy předcházející vlastnímu textu (anotace, klíčová slova etc.);
  - vlastní text členěný na
    - úvod, v němž si diplomantka klade za úkol ověřit efektivnost průpravných cvičení týkajících se výše zmíněné problematiky; v úvodu diplomantka rovněž představuje strukturu práce;
    - teoretickou část, která je dále rozčleněna na kapitoly s těmito názvy:
      - Syntax: prostředky a cíle jejího osvojení;
      - Druhy německých vět a jejich slovosled;
      - Metody výuky cizích jazyků;
      - Písemný projev;
      - Problematiky chyby a korektura písemného projevu;

- Referenční úroveň A2 podle SERR
- Koncepce výuky druhých cizích jazyků na VŠMIE
- praktickou část, která je rozčleněna na tyto kapitoly:
  - Výuka němčiny na VŠMIE u studentů kombinované formy studia;
  - Dotazník studentům;
  - Analýza písemných domácích úkolů zaměřených na vlastní produkci;
- závěr, resumé, seznam literatury, přílohy.
- Práce má kultivovaný charakter, je napsána v českém jazyce, resumé je v jazyce německém.

K jednotlivým částem práce

Teoretická část práce

Při psaní jednotlivých kapitol diplomantka postupovala od všeobecnému k jednotlivému; postupovala fundovaně, opírala se o širokou znalost odborné literatury. Avšak při šíři pojednávaného tématu mohla zůstat vždy jen na povrchu zkoumané problematiky, aby se co nejrychleji přiblížila hlavnímu předmětu zkoumání – postavení určitých slovesných tvarů v německých větách a jednotlivým metodám, kterými lze toto postavení adekvátních gramaticky korektních forem docílit. Didakticky laděné podkapitoly správně převažují nad lingvistickými, které jsou přehledové a místy mají charakter poznámek. Takové pojetí lze označit jako pragmatické, zasazující konkrétní problematiku z praxe do kontextu pouze nejnütnější teorie. *Autorka práce správně parafrázuje i cituje, odborné prameny cituje podle normy, avšak nijak je nereflektuje.* Rovněž sedmá kapitola, která je věnována koncepci výuky druhých cizích jazyků na VŠMIE přináší odborně fundovaný jazykově kultivovaný přehled informací. *Také v něm postrádám komentář diplomantky.* Teoretická část je v práci uvedena na stranách 11 – 46 a obsahuje tedy celkem 35 stran textu. *Reflexe uvedených poznatků a informací není součástí teoretické části ani závěru práce.*

Praktická část práce

V této části lze kromě informací poprvé vystopovat také osobnost diplomantky a to jako odborné pracovnice s pedagogicky tvůrčím potenciálem.

V první kapitole praktické části představuje Petra Ležáková formou maximalistické zkratky svou výuku cizích jazyků – výuku studentů kombinované formy studia na VŠMIE.

Druhá kapitola je věnována výzkumu – dotazníku určenému studentům. Dotazník vykazuje dva závažné nedostatky: zkoumaná skupina studentů není blíže specifikována (věk, pohlaví, počet let dosud absolvované výuky německého jazyka etc.); dotazník obsahuje zcela různorodé otázky a má spíše informativní charakter bez možnosti podobně strukturovaných odpovědí. Lze pochopit, že zahrnutí otázek s odstupňovanými podobně strukturovanými odpověďmi, které by byly statisticky lépe vyhodnotitelné, by bylo velmi obtížné. ***Hypotéza, kterou by bylo možné k empirickému šetření vytvořit, je latentně obsažena v samotném cíli práce, jenž diplomantka formuluje jako ověření efektivnosti podpůrných cvičení. Dotazník je diplomantkou vyhodnocen, avšak zjištěný stav není komentován. Přílohy neobsahují ukázkou vyplněného dotazníku.***

Ve třetí kapitole se diplomantka věnuje analýze písemných domácích úkolů zaměřených na vlastní produkci. Tuto kapitolu považuji za celkem zdařilou. Vzorek studentů je opět popsán minimalistickou formou, zásadním kritériem popisu se stala pouze forma a aktuální semestr studia, což částečně snižuje vynaložené úsilí o adekvátní validitu výzkumu. ***Uvítala bych větší korespondenci popisovaných gramatických jevů a analýzy chyb s materiály v přílohách práce. Výsledky, které Petra Ležáková při analýze jednotlivých jazykových jevů zjistila, jsou patřičně komentovány, celkové shrnutí empirického výzkumu tvoří obsah závěru práce. Také v této kapitole je nutné kladně ohodnotit osobní vklad diplomantky.*** Praktická část práce je rozvržena na stranách 47 – 63, obsahuje tedy celkem 15 stran textu včetně tabulek.

Celkové hodnocení

Práce strukturou odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci. Rozsahem těsně odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci.

Práce vykazuje velmi dobrou znalost odborné literatury. Sběr výchozího materiálu v teoretické části je fundovaný, avšak nashromážděný materiál není nijak komentován, ani vyhodnocen, což považuji za slabší stránku překládané práce. V praktické části je komentář zařazen a výsledky reflektovány, což lze hodnotit kladně.

Poměr shrnutých rešerší a vlastního textu (včetně příloh) je asi 54% : 46%, či-li je na hranici akceptovatelnosti.

Vzhledem k tomu, že práce vykazuje velký potenciál směrem do praxe, doporučuji ji i přes výše nedostatky k obhajobě a v závislosti na obhajobě ji hodnotím známkou dobře.

Otázky a podněty k diskusi u případné obhajobě práce

1. K jakým závěrům jste došla v teoretické části práce? Kterou z uvedených vět považujete za obzvláště složité gramatické učivo a z jakého důvodu? Kterou z metod popisovaných v teoretické části práce považujete v relaci k procvičování slovesných určitých tvarů a slovosledu za nejvhodnější? Použila jste ji v praxi? Pokud ano, do jaké míry se Vám osvědčila? Zahrnula jste ji do praktické části práce?
2. Blíže charakterizujte skupinu studentů, u níž jste povedla dotazníkové šetření. Reflektujte Vámi zjištěné a v práci pouze popsané výsledky (odpovědi na jednotlivé otázky v dotazníkovém šetření).

V Praze, 20.8.2011

PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.